

Kempeleen kunta, Tekniset palvelut x.x.2024

Kempeleen kunnan lausunto / Maa-aineslupahakemus, Holappa Hannu, Pirttitörmä, Kempele

Lausunnon asianumero:

OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI -LIKELAITOS
OULUN KAUPUNKI
OUKA/8269/10.03.00.13/2023

Lausunnon aihe:

Oulun Seudun Ympäristötoimi pyytää Kempeleen kunnalta lausuntoa Hannu Holapan maa-aineslupahakemukseen tilalla Metsä-Holappa II 244-401-22-109 Kempeleen kunnan Pirttitörmän alueella. Kyseessä on vanhan kotitarveottoalueen jatkaminen ja maisemointi.

Keskeiset hakemusasiakirjat ovat nähtävillä kuulutusaikana 13.3.-19.4.2024 sähköisen kuulutuksen liitteenä (www.ouka.fi/kuulutukset). Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Kempeleen ja Tyrnävän kunnan verkkosivuilla. Lausunnon määräajaksi on asetettu 19.4.2024. Lausunnon antamiseen on myönnetty lisäaikaa 3.5.2024 asti.

Hakemus:

Hannu Holappa hakee lupaa hiekan ottoon pohjaveden pinnan yläpuolelta tilalla Metsä-Holappa II 244-401-22-109 Kempeleen kunnan Pirttitörmän alueella. Kyseessä on vanhan kotitarveottoalueen jatkaminen ja maisemointi. Noin 1,7 ha suuruiselta alueelta ottamisalueelta on tarkoitus ottaa hiekkaa 45 000 m³. Maa-ainesten ottamissyvyys on noin kolme (3) metriä. Alin ottotaso on +27,0N2000. Maa-aineslupaa haetaan 10 vuodeksi.

Hakemus sisältää 24.8.2024 päivätyn hakemuksen, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, karttoja ottoalueesta ja sen sijainnista suhteessa Kempeleenharjun pohjavesialueeseen sekä myöhemmän täydennyksen hakemukseen. Täydennyksessä on kuvattu vallitsevia luonnonolosuhteita ja hankkeen vaikutuksia ympäristöön, ottamistoiminnassa käytettäviä laitteita sekä ottamisalueen maisemointia ja jälkihoitoa. Täydennyksenä on myös poikkileikkauskuva kaivauksesta sekä karttoja ottosuunnasta ja korkomittauksista.

Sijainti:

Hakemuksen mukainen alue (Metsä-Holappa II, 244-401-22-109) sijaitsee Ketolanperän tilasto- ja pienalueella. Kiinteistö rajautuu kaakkoisrajastaan Kempeleen ja Tyrnävän väliseen kuntarajaan. Kulku hankealueelle tapahtuisi Voities kautta Pikkaralantielle numero 18672. Lähimpään asutukseen on matkaa linnuntietä n. 200 metriä.

Kaavatilanne:

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa 0.5 km hankealueen pohjoispuolella sijaitsee luonnonmonikäyttöalueen ja luo-1 -merkinnällä osoitettu soiden sarja Marjasuo-Keinonsuo-Järvisuo.

Merkinnällä luo-1 on osoitettu *”sellaisia suoalueita, joilla osassa suoaluetta on todettu olevan maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja”*. Luonnon monikäyttöaluemerkinnällä osoitetaan *”virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia”*, joiden *”maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen”*. Luonnonmonikäyttöalueelle onkin toteutettu Honkasen, Kokkokankaan, Linnakankaan ja Mourungin alueen ulkoilureitistö, jonka eteläisin lenkki on noin 150 m päässä hankealueesta. Valtakunnallinen moottorikelkkareitti sijaitsee hankealueesta 600 m koilliseen.

Kulku maa-ainesten ottoalueelle tapahtuisi Pikkaralantieltä ns. Voitien kautta. Voitie sijaitsee 50-100 m päässä hankealueesta koilliseen. Voitie on perinteinen vanha tie, jonka kautta *tyrnäväläiset kulkivat Ouluun Kempeleen kautta. Tien nimi kertoo, että karjatalous oli elinkeinona Kempeleen ja Tyrnävän merkittävien. Voitien syrjäytti 1886 Pohjanmaan rata, joka alkoi kuljettaa voita ”voijunilla”*. (Lakeuden äärellä, kaupungin naapurina- Kempeleen kulttuuriympäristöohjelma 2005)

Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunan mukaan alueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja lähin kiinteä muinaisjäännös Nelistahkoinen (työ- ja valmistuspaikat) sijaitsee 1,6 km etäisyydellä hankealueesta itään Tyrnävän puolella Saarnastuolinkankaalla. (kyppi.fi 15.4.2024)

Hankealue kuuluu maakuntakaavassa tärkeään pohjavesivyöhykkeeseen. *Merkinnällä osoitetaan laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten*. Varsinainen vedenhankintaa varten tärkeä Kempeleenharjun pohjavesialue sijaitsee kuitenkin hankealueesta 1.2 km länteen.

Alueella on oikeusvaikutteinen yleiskaava, toisin kun hakemuksessa annetaan ymmärtää. Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla tarkoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti laadittua yleiskaavaa, jonka kunta on hyväksynyt 1.1.2000 jälkeen. Hakemuksen alueella on voimassa Oulun seudun yleiskaava 2020 (YM 18.2.2005, voimaan 25.8.2006 - muutos ja laajennus VN 8.3.2007, lainvoima 5.6.2007). Oulun seudun yleiskaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön.

Lausunto:

Hakemuksen mukaan otettava aines käytetään asfalttituotantoon, jos hiekka on sopivaa, rakennustyömaiden täyttöihin sekä maa- ja metsätalouden kotitarveottoon. Hakemuksesta ei selviä, millaisia liikenne- ja ympäristövaikutuksia toiminta aiheuttaa, mihin aikaan toiminta tapahtuu tai mikäli raskas liikenne lisääntyy hiekkapintaisella Pikkaralantiellä, aiheuttaako toiminta asutukseen kohdistuvia valo-, melu-, pöly- ja värinävaikutuksia. Kempeleen kunta on aikaisempiin vastaaviin hakemuksiin todennut, että lisääntyvät liikennevolyymit kasvattavat Pikkaralantien ylläpito- ja kunnossapitotarvetta. Pikkaralantie on osa Juurussuo-Ketolanperä koulukuljetusreittiä, jolla ei ole erillistä kevyen liikenteen väylää.

Hankealue sijaitsee rantakaartomuodostelmien ja metsien monimuotoisuuden suhteen mahdollisesti arvokkaalla alueella. Hakemuksen mukaan toiminnan vaikutukset luontoon tai maisemaan eivät ole merkittäviä. Maiseman todetaan muuttuvan maa-ainesten otossa lopullisesti, mutta korjaantuvan maisemointitöiden jälkeen huomattavasti, ainakin kun istutettu taimikko on kasvanut n. 15 vuoden ajan. Vaikutuksia luontoarvoihin ei voida kuitenkaan arvioida ilman tarkempia selvityksiä. Myös hulevesien hallinta hankealueella jää epäselväksi.

Kempeleen kunnan itäpuoliset retkeily- ja maastoliikuntareitistöt ovat hyvin suosittuja. Retkeilyreitistöjen yhdistäminen yli kuntarajojen seudullisiin reitteihin on vireillä. Kunta toivoo, että kulttuurihistoriallisen Voitian käyttö virkistys- ja ulkoilureittinä ei vaikeudu tai esty hankealueen tai sen liikenteen takia.

Hakemuksen mukaan maa-ainesten ottolupa olisi voimassa 10 vuotta. Luvassa tulee määrittää toiminnalle vakuudet ja riittävän sitovat maisemointivelvoitteet toiminnan aikana ja päätyttyä.

Kempeleen kunnalla ei ole muuta huomautettavaa hakemukseen.